

Magyar—jugoszláv szakszervezeti tanácskozás Szegeden

A jugoszláv és a magyar vasutak szakszervezeti küldöttségének kétnapos tanácskozása kezdődött tegnap, kedden Szegeden, a MÁV Igazgatóság épületében. A megbeszélésen részt vevő küldöttségeket *Milijko Mitunovic*, a Jugoszláv Vasutak Szakszervezetének elnöke és *Kosorús Ferenc*, a Vasutasok Szakszervezetének főtárgyalója vezeti. A tárgyalás megnyitóján részt vett dr. *Agoston József*, a SZMT vezető titkára is.

A tanácskozás során részletesen megvitatják a két szomszédos ország vasutas-

szakszervezetének együttműködését, a vasutas dolgozók munkakapcsolatát, valamint a határforgalomban történő közös szállítások végrehajtását. Szó lesz a tanácskozáson a közös határállomásokon dolgozók munkakörülményeiről és szociális helyzetéről, illetve azok további javításáról.

A tanácskozáson állást foglalnak abban is, hogy a két vasutas delegáció munkamódszereit a jövőben kölcsönösen vizsgálják, és annak alapján a jó munkamódszereket egymásnak átadják.

Kitüntetés

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa — 70. születésnapja alkalmából — több évtizedes munkásmozgalmi tevékenysége, eredményes társadalmi munkája elismeréseként *Szöke Lajosnak*, a Szocialista Hazáért Erdemrend tulajdonosának, nyugalmazott pártalkalmazottnak, az MSZMP Központi Bizottsága társadalmi munkatársának a Szocialista Magyarországi Erdemrend kitüntetését adományozta.

A kitüntetést *Németh Károly*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a KB titkára nyújtotta át.

Eszmecsere az üzemi demokráciáról

Az üzemi, munkahelyi demokrácia továbbfejlesztése napjaink egyik legfontosabb társadalompolitikai kérdése. Lényege csakúgy, mint szükségessége, ma már alapvetően tisztázott; kialakultak az elgondolások a továbbfejlesztés fő útjára, módjaira is. Ezek az elgondolások immár széleskörűen érvényesülnek, hatnak az üzemi, vállalati élet mindennapi gyakorlatában. E gyakorlat tapasztalataiból eredő gondolatok, meglátások összegyűjtése, a további értékelésre, elemzésre váró kérdések megvitatása volt a célja annak az eszmecsere, amely a párt elméleti-politikai folyóirata, a Társadalmi Szemle oldalain folyt több mint háromnegyed esztendőn át, s amelynek folyamán huszonöt írás látott e témában napvilágot.

Sok ismeretet adott ez az eszmecsere az olvasónak. Olyanokat, amelyek további gondolkodásra serkentenek, s egyúttal kedvezően fejleszthetik, gazdagíthatják a gyakorlatot. A szerteágazó, sok témát érintő vitának ez alkalommal csupán néhány gondolatára hívtuk fel a figyelmet.

Az üzemi demokrácia a munkahelyi kollektívák, a dolgozók — közvetlen vagy közvetett részvételét jelenti a vezetésben, a döntésekben, a vállalati célok, elhatározások kialakításában. Igényli tehát a különböző vélemények felszínre jutását, adott esetben az eltérő álláspontok közötti vitát, a nézetek egyeztetését. A Társadalmi Szemleben folyó eszmecsere ezt a felismerést tovább mélyítve felhívta a figyelmet, hogy ez esetben is szükség van a társadalmi folyamatok materialista megközelítésére, vagyis a vélemények mögött észre kell venni az ezeket meghatározó érdekeket. Az üzemi demokrácia fórumain tehát nem egyszerűen a dolgozók véleménye nyilvánul meg, hanem kifejeződnék az érintett személyek és csoportok közvetlen érdekei is.

A szociológiai elemzések kimutatták és a mindennapi tapasztalatok meggyőzően tanúsítják, hogy a közvetlen érdekek érvényesítésére irányuló törekvések egyeztetése a munkahelyek életében mindig is „jelenlevő” folyamat. Az üzemi demokrácia kibontakozása ebből a szempontból azért jelentős, mert intézményes kereteket nyújt az érdekek kifejezésére, szükség esetén összecsapásra, s az egyeztetés a kollektív nyilvánossága előtt az érintettek, illetve képviselőik részvételével történik. Ez jobb feltételeket teremt ahhoz, hogy a célokat a valóságos viszonyok ismeretében, azok alapján határozzák meg. Idejében és sikeresen oldhatók fel olyan érdekellentétek, konfliktusok, amelyek különben a folyamatok melyén meghúzódnak a megosztások a kollektívát. Ha az üzemi demokrácia e lehetőséggel tudatosan él, nek, jóval kedvezőbbek a feltételei egy-egy munkahelyi kollektíván belül a cselekvés valóságos egységének megteremtéséhez, az összvállalati és ezen keresztül a népgazdasági érdekek tényleges érvényesítéséhez.

Társadalmunkban teljes az egyetértés abban, hogy országunk társadalmi-politikai viszonyai kedvező feltételeket nyújtanak az üzemi demokrácia továbbfejlődéséhez. De az eszmecsere szinte minden résztvevője rámutatott, hogy az általános feltételek mellett nem kevésbé fontosak a helyi körülmények. „Az, hogy egy demokratikus fórumnak, részvételi formának van-e tartalma, és milyen tartalma van, elválaszthatatlan a vállalat, a munkahelyi konkrét viszonyainak összességétől” — hangsúlyozta a vita egyik résztvevője. A hozzászólók ebből kiindulva nagy figyelmet szenteltek annak a kérdésnek, milyenné kell formálni a vállalati szervezetet, az irányítást, a döntés rendszerét, a termelés és a gazdálkodás rendjét ahhoz, hogy a dolgozók ne

csak formálisan, hanem valóságosan részesek lehessenek a vezetésnek.

Ennek a feladatnak sok eleme, tényezője van, amelyek a vállalat nagyságától, jellegétől, feladatkörétől függően helyileg eltérőek. Általános elvnek tekinthető a belső irányítási mechanizmus olyan meghatározása, amely az alsóbb vezetési szinteknek is megfelelő jogkört és felelősséget biztosít. Nem kevésbé lényeges a döntési jogkör egyértelmű szabályozása, az egyes testületek, fórumok szerepének, rendeltetésének világos meghatározása, a tervezés, a belső elszámolás, az ellenőrzés célra vezető rendszerének kialakítása. Az eszmecsere egyik fontos következtetése volt, hogy mindenütt meg lehet találni azokat a formákat és kereteket, amelyek a helyi körülmények között optimálisan biztosítják mind a hatékony gazdálkodást, mind pedig a dolgozóknak az irányításban történő részvételét. Természetesen semmilyen irányítási rendszer sem szüntethet meg minden ellentmondást, ezt irreális lenne elvárni. A cél olyan feltételek és körülmények kialakítása, amelyek között ezek az ellentmondások a lehető leggyorsabban és legeredményesebben oldhatók fel.

Az optimális feltételek és körülmények kialakítása nélkülözhetetlen. Enélkül az üzemi demokrácia kibontakoztatása jámbor óhaj vagy üres szólam maradna. Azonban csak az objektív tényezők nem elegendőek. Az eszmecsere több résztvevője figyelmeztetett: tévedés lenne azt gondolni, hogy az érintettek eleve örömmel fogadják az irányításban való részvétel lehetőségét, és azonnal élnek is vele. Valójában ehhez fel kell kelteni az igényt, s ez nem is olyan egyszerű. A beosztottak számára ugyanis ez — az egyik cikk szavaival élve — „munkát, többletfeladatokat, felelősséget hoz... azaz felkészülést, tájékozódást, tanulást, tehát időt és energiát igényel”. Mi több: nemegyszer igényli konfliktusok, összeütközések vállalását is a vezetéssel vagy más dolgozókkal.

Mindezeknek a vállalására csak az készíthető tömegesen a dolgozókat, ha úgy ítélik meg, hogy a részvétel az említettek ellenére „megéri”, vagyis szavuk meghallgatására talál, észrevételüknek van fogantatja. Ez pedig — a szervezeti feltételek mellett — nem kis részben a vezetők magatartásától, hozzáállásától függ. Ilyen értelemben a vezetők és beosztottak szemlélete, magatartása kölcsönösen hat egymásra, alakítja egymást.

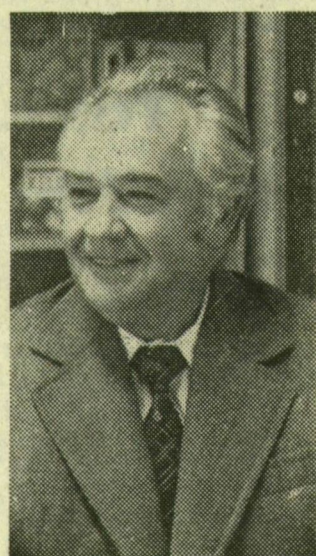
Mindkettő formálásában ugyanakkor lényeges szerepe van a politikai szervezetnek, mindenképp a pártszervezetnek tudatos nevelő, meggyőző munkájának. Ennek a politikai munkának a tartalma nem utolsósorban annak bemutatása, érzékeltetése, hogy mind a vezetők, mind a beosztottak közvetlenül érdekeltek az üzemi demokrácia érvényesülésében, mert az végső soron jobb feltételeket teremt mind saját feladataik ellátásához, mind pedig az egész munkahelyi kollektíva tevékenységéhez. Ez az érdekeltéggel objektív tényező, de szükséges tudatosítani, az érintetteket erre ráébreszteni, s bennük olyan meggyőződéssé formálni, amely a cselekvés közvetlen mozgatójává válik.

A Társadalmi Szemleben lefolytatott vita ehhez a tevékenységhez sok gondolatot, jó „municiót” adott. Egyúttal az ediginél sokrétűbben mutatta be azokat a kapcsolódásokat, amelyek egyfelől a szemlélet és magatartás formálása, másfelől a gyakorlati-szervezeti intézkedések és lépések között fennállnak, s amelyek figyelembevételével elengedhetetlen az üzemi demokrácia további fejlesztésében.

Gy. A.

Nyugdíjasként is pártmunkás

A mai fiatalok azt mondhatnák Csikós Jánosnak, a Szegedi Élelmiszer-kiskereskedelmi Vállalat nyugdíjba készülő igazgatóhelyettesének életútjáról, hogy csuda izgalmas és romantikus volt. Valójában pedig nem az, csak olyannak látszik, illetve akkor olyan volt a világ, mostoha és kegyetlen a munkások gyerekeihez, akik, ha akkor vihették valamire sorsukat, azt erejüknek, kitartó szorgalmuknak köszönhették.

— Más-más, de nem idegen — mondta most, amikor erről az időszakról beszélgettem vele. — Mindegy volt — folytatta —, hogy a párt mikor, milyen munkával bízott meg. Ha nem konyfolt, tam hozzá eléggé, akkor elővettem az eligazító könyveket, az irodalmat és tanultam. Így voltam mezőgazdasági ismereteimmel is.

Kerestem az indítékot, amely olyannyira köti Csikós Jánost a múlthoz, amit nem tud elfelejteni. Apja emléke ez. A lázító, a pörös szájú kőműves 1933-ban a Szent István téri víztoronyban bevészte az igazságot: „Proletárok, harcoljatok a kizsákmányolók ellen!”

Innen, ettől a kötődéstől mértem le Csikós János életútját. Kerek 24 éven át volt vállalat szolgálatában. Amellett jutott ideje, hogy 15 éve a párt instruktora legyen egy térszében, és hogy húsz éven át népi ellenőrszékűdjön. A Munka Erdemrend ezüst fokozata kitüntetéssel, a Belkereskedelem háromszoros Kiváló Dolgozójaként hat ikszszelet a vállán úgy megy nyugdíjba, hogy megtartja magának minden eddigi pártmegbízatását. Azt mondta: — Maradok továbbra is pártmunkás. Felőttek mellett a fiatalok. Úgy érzem, nyugodtan rájuk bízhatom a városellátásból azt a munkát, amelynek én is részese voltam.

Lódi Ferenc

Fogynak a belvizek

Kétezer hektárt mentesítettek az elöntéstől

Az Alsó-tiszavidéki Vízügyi Igazgatóság ügyeletétől tegnap, kedden már azt a jelentést kaptuk, hogy *járvát a belvízhelyzet Csongrád megyében*. Az elmúlt három nap alatt több mint 2 ezer hektárt mentesítettek az elöntéstől. Sokat segített ebben a száritó, nedvességet párologtató, szeles, napfényes időjárás. Lényegesen kisebbek az összefüggő elöntések, és a földek borított csapadékvíz magassága. Az ATIVIZIG tegnap, kedden Hódmezővásárhely körzetében, valamint a tápé — algyői térségben korábban érvényben volt harmadfokú készültséget egy fokozattal mérsékelte. Továbbra is szükség van azonban a védekezésre, mert a főcsatornák telítettsége még mindig hetven-nyolcvanszázalékos. Változatlanul 71 torkolati szivattyútelep üzemel, másodpercenként 37 köbméter vizet emelve át a folyókba. A legtöbb stabil szivattyútelep éjjel-nappal munkában van, mivel a hordozható és közbeeső átemelő berendezé-

sek szüntelenül ontják az utánpótlást, hogy mielőbb megszabadítsák az elöntéstől elsősorban a vetéseket. A mezőgazdasági üzemek ugyancsak folytatják a szervezett vízkárelhárítást, területükön 36 hordozható szivattyú dolgozik, és népes munkacsapatok tevékenykednek: ásóval, lapátal egyengetik a vizek lefolyásának útját.

A június végén lehullott sok csapadék a lakott területeken is károkat okozott. A Csongrád megyei tanács vb építési osztályának legújabb adatai szerint a lakosság eddig több mint kétszáz épületkárt jelentett a városi és községi tanácsoknak. Szentesen 55, Szegeden 49, Mindszenten 27, Kisteleken 24, Sándorfalván 20, Szegváron 18 bejelentést vizsgálnak ki. Szentesen, Szegeden, Sándorfalván, Kisteleken és még több községben néhány régi építésű ház annyira megrongálódott, életveszélyessé vált, hogy a benne lakott családokat kikielöltötték.

Hőszolgáltatás, korszerű világítás

Kidolgozzák a hőszolgáltatási vállalatok működésének fejlesztésének, szakemberképzésének egységes szabályozatát, és egységesítik a hőszolgáltatási rendszereket — jelentették be a Nehézipari Minisztérium és Győr-Sopron megye vezetőinek kedden Győrről megtartott tárgyaláson. A megbeszélésen dolgoznak a távhőenergia közszolgáltatási szabályzatot is, amely előreláthatóan a jövő évben jelenik meg, s egyebek között egységesen intézkedik a mérési módokról, díjakról.

A tárcza vezetői a közvilágításban, a munkahelyek, lakások világításában is szorgalmazták a korszerű fénysorforrások felszerelését, mert ezek alkalmazásával energiát lehet megtakarítani és a világítás is tökéletesebb.

A tárgyaláson a minisztérium vezetői tájékoztatást adtak az ország energiahelyzetéről és a földgázprogramról.

A tárgyaláson részt vett Simon Pál nehézipari miniszter is.

Juhtenyésztés

Az elmúlt esztendőben életbe lépett gazdasági szabályzók ismét megélték a juhtenyésztési kedvet a Hortobágy környékén és a bihari szikes legelőkön. Az idén csaknem 150 ezerrel több a juh a megye nagyüzemeiben és háztáji gazdaságokban, mint öt esztendővel ezelőtt. A juhtenyésztés központja a végelelathatatlan legelőkkel rendelkező Hortobágyi Állami Gazdaság, ahol már 37 ezer anyajuhat legeltetnek, s számuk az V. ötéves tervidőszak végére 43 ezerre növekszik. A nádudvari Vörös Csillag Tsz juhállománya is meghaladja már a tízezeret.